

ISTINA

ISTINA-Mesačný informačný bulletin

BRATSTVA PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE na Slovensku

Ročník 1/1994

3. číslo - Marec

Pôst.

Milí čitatelia, bratia a sestry v Christu! Iste si už každý z Vás všimol, že vstupujeme do obdobia Veľkého pôstu a preto Vám chceme poskytnúť rady potrebné pri jeho správnom dodržiavaní.

Pôst je starý ako samotný človek, pretože už prvé Božie prikázanie v raji pre človeka sa týkalo pôstu, lebo Boh riekol: "Zo stromu poznania dobra a zla nebudeš jest..." Pôst rozoznávame telesný a duchovný. Pôst telesný spočíva v tom, aby sme sa o svoje telo nestarali natoľko, aby sa stalo žiadostivým. Ak budeme vyhovovať telesnej žiadosti, holdovať jedlu, pitíu, zábavam či iným telesným vášňam, neostane nám čas a žiaľ niekedy ani ochota na to, aby sme čo len pomysleli na duchovné hodnoty. Pôst je teda brzdou pre uvedené vášne a impulzom pre modlitby a rozjímania. To znamená, že pôst netreba brať formálne a ľahkovážne, ale seriózne a dôkladne, aby bol pre nás cestou pokánia.

Počas pôstu je potrebné sa zdržiavať nielen mastných a mäsitých jedál, ale aj prejedávania a požívania alkoholu. Treba sa postiť jazykom: neklamať, neklebetiť, neohovárať a neodsudzovať bližneho. Treba sa postiť údami: nezabávať sa, nenavštevovať zábavné podniky, rukám nedovoliť siahať po cudzom majetku, častejšie ako inokedy navštevovať chrám, klaňať sa Tomu, pred ktorým sa kajáme. Postíme sa aj očami: nezáviďme, ale častejšie upierajme zrak do modlitebnej knižky. A čo srdce, ten prameň z ktorého vychádzajú všetky naše dobré i zlé úmysly? Máme si ho upraviť tak, aby v ňom nebolo miesta pre zlo.

Prameňom dobročinnosti je modlitba, ich neoddeliteľnou súčasťou pôstu. Pôst je tak potrebný pre človeka, že Boh, ktorý ho pre neho ustanovil, vyslovil zároveň varovanie - trest smrti za jeho nedodržanie. Spojenie pôstu s modlitbou je naozaj nevyhnutné. Modlitba je neúčinná ak nie je umocnená pôstom - pôst je neúčelny ak sa vynecháva modlitba. Snažme sa preto cez pôst a modlitbu duchovne pozdvihnúť k prijatiu večného svetla, Božej milosti, ktorá nás privádza k prameňu večného života.

Vasil Bardzák

Svätí pravoslávnej Cirkvi **Sv. Gregor Dvojeslov,** **biskup rímsky** **(Sviatkujeme: 12. marca - 25. marca)**

Narodil sa v Ríme okolo roku 540. Jeho starý otec, biskup Felix, matka Silvia a tety Tarsilla a Emiliana boli rímskou cirkvou vyhlásení za svätých. Vďaka vynikajúcemu vzdelaniu dosiahol vysoké štátne postavenie. Viedol bohumilý život a snažil sa o prijateľné mníšstvo. Po smrti svojho otca, sv. Gregor daroval celý majetok na výstavbu šiestich monastierov. V Ríme založil monastier sv. apoštola Andreja Prvozvaného, ale neskôr vymenil veľké sály za malú kéliu a prijal mníšstvo. Neskôr na odporúčanie biskupa Pelágia II., sv. Gregor žil istý čas v Byzancii, kde napísal **"Výklad k Jóbovej knihe"**.

Po smrti biskupa Pelágia bol zvolený na biskupskú katedru. Považoval sa za nedôstojného takejto služby, počas siedmich mesiacov váhal prijať túto zodpovednú službu, a len na naliehania a prosby duhovenstva a veriacich prijal svätenie. Cirkve riadil múdro a neustále pripomínal slová Sv. Písma. V latinskom jazyku zostavil postup liturgie vopred posvätených darov, ktorá bola dovtedy známe len z ústnej tradície. Potvrdená 6. všeobecným snemom v roku 680 bola táto liturgia prijatá celou Pravoslávnu cirkvou. Sv. Gregor horlivo bojoval proti heretickému učeniu donatistov Góto, ktorí sa pridžliavali ariánskej herézy a Angličanov - pohanov, priviedol k pravej viere. Sv. Gregor zanechal po sebe rozsiahle diela. Ppo vydaní knihy **"Besedy alebo dialógy o živote a zázrakoch talianskych otcov"**, začali ho nazývať **"Dvojeslovom"**, čo znamená **"vedúcim dialóg, spolubesedníkom"**. Zvlášť známe je jeho **"Pastierske pravidlo"**, v ktorom všestranne opisuje obraz pravého pastiera. K nám sa dostali tiež jeho listy /848/ obsahujúce mravné ponaučenia. Sv. Gregor viedol rímsku cirkve trinásť rokov, počas ktorých dbal na všetky potreby svojich veriacich. Vynikal neobyčajnou láskou k biednym, za ktorú sa mu dostalo odmeny vidieť samotného Hospodina. Zomrel v roku 604 ako 64-ročný a jeho ostatky sú uložené v chráme sv. apoštola Petra v Ríme.

Spracovala Táňa Lauruská

ariáni - podľa Ária, ktorý učil, že Logos - Syn Boží bol stvorený v čase a z ničoho. Toto učenie bolo odsúdené na I. všeobecnom sneme v Nicei v r. 325, kde bolo prijaté, že Syn je jednobytý, totožný podľa Božstva s Otcom a z Neho sa večne rodí a nie je stvorený.

Z činnosti skupín BPM

Košice - Dňa 5. februára 1994 Pravoslávna mládež v Košiciach zorganizovala koncert duchovných piesní v chráme Presväätej Bohorodičky. Spolu s prot. ThDr. Michalom Spišákom s radosťou na tomto koncerte privítala preosvieteného vladyku Jána biskupa michalovského, mitr. prot. Jána Chomu, riaditeľa ÚER a pozvaných hostí.

Všetkých prítomných potešili mládežnícke podskupiny z Košíc, Prešova, Michaloviec a Trebišova svojim programom plným duchovných piesní. Srdcia veriacich obohatil taktiež chór pri pravoslávnom chráme zo Svidníka. Rozžiarené tváre prítomných nám všetkým prezrádzali veľkú duchovnú radosť a zážitok. Na konci programu sa svojimi otcovskými slovami prihovril vladyka Ján.

Po koncerte nasledovala veselica v dome Rusínov a Ukrajincov. BPM v Košiciach srdečne ďakuje tým, ktorí sa na koncerte zúčastnili spolu s tými, ktorí sa pričínili o jeho duchovnú radosť, otcovi Spišákovi a celému kuratóorskému zboru za finančnú výpomoc.

Jedinečná možnosť

Pravoslávna mládež v Grécku pozýva 50 detí vo veku 8 do 12 rokov do detského tábora v prímorskom meste Lutraki. Všetky finančné výdavky bude hradíť grécka mládež. Tábor sa bude konať 26. júla - 23. augusta, počas ktorého sa deti budú môcť zoznámiť s monastiermi a rôznymi kultúrnymi pamiatkami Grécka. Záujemci sa môžu prihlásiť na našej adrese, na ktorej dostanú bližšie informácie.

Zo sveta pravoslávnej mládeže:

Svetová organizácia Syndesmos informuje svojich členov o stretnutiach, ktoré sa budú konať v roku 1994:

pokračovanie z minulého čísla.

25. - 31. júl - USA, Ligonier

- Medzinárodné pravoslávne kolégium, festival mládeže a dospelých.

14. - 20. august - Turecko

- Medzinárodná konzultácia o pravoslávnych teologických školách.

23. júl - 7. august - Grécko, Athos

- Pravoslávny duchovný a ekologický tábor.

11. - 18. december - Jeruzalem

- Putovanie pravoslávnej mládeže po sv. zemi.

Ako je potrebné modliť sa v chráme Božom I.

Pravoslávni kresťania prijali od sv. Otcov a dodržiavajú v celom svete nasledujúce obyčaje:

1. Ak vojdú do chrámu prežehnajú sa, urobia 3 malé poklony a hovoria:

"Sozdavj mja, Hospodi, pomiluj"

"Bože, milostiv budi mni hrišnomu"

"Bez čísla sohrišich, Hospodi, prosti mja".

2. Potom sa poklonia na pravo i ľavo, stoja na mieste a počúvajú žalmy a modlitby čítané v chráme, ale nehovoria pre seba iné, vlastné modlitby a nečítajú ich z knihy oddelene od cirkevného spevu, lebo takých odsudzuje sv. ap. Pavel, ako vzdalujúcich sa od cirkevného zhromaždenia /Žid. 10, 25/.

3. Poklony malé a veľké nerobíme svojvoľne, ale po ustanovení sv. Apoštolov a sv. Otcov nasledovne:

- pri čítaní Trisvjatoje /Svjatyj Bože.../

Prijdite poklonymysja... Alliluja /3x/

- trikrát sa prežehnáme, urobíme malé poklony,

- tiež pri spievaní: "Spodobi, Hospodi..." , na začiatku veľkého slavoslovnia "Slava vyšnich Bohu..."

- po slovách kňaza: "Slava Tebi, Christe Bože, upovanie naše".

- po každom vozhlase kňaza a tiež ak číta čtec /kantor/
"Čestnijšuju Cheruvim..." prežehname sa a urobíme malý poklon.

Vo všedné dni robíme zemné poklony na sv. liturgii:

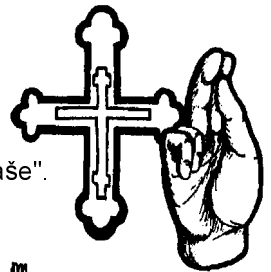
a/ na začiatku ak spievame: "Dostojno, i pravedno..."

b/ ak sa končí modlitba "Tebe pojem..."

c/ na konci modlitby "Dostojno jest'..." alebo Zadostojnika

d/ na začiatku modlitby "Otče naš..."

e/ pri vynesení sv. Darov na prijímanie

DM

f/ pri slovách "Vsehda, nyini i prisno..."

Na utreni alebo vsenočnom, keď sa hovorí vzhlas: "Bohorodicu i Mater Svita v pisnech vozveličim".

V nedeľu a tiež od dňa sv. Paschy až do večera sv. Trojice /Sošestvije sv. Ducha/, tiež od Roždestva Christova do Kreščenija Hospodňa, taktiež v deň Preobraženija a Vozdviženija Kresta Hospodňa - v tento deň môžeme robiť len tri zemné poklony pred krížom. Sv. apoštoli zakazujú úplne kľaknúť si a robiť zemné poklony, ako o tom svedčí sv. Vasil Veľký v posolstve k blaženému Amfilochiovi. To isté potvrdili aj Všeobecné snemy 1. a 6., lebo voskresné /nedelňé i ostatné Hospodské sviatky obsahujú spomienky o našom zmierení sa s Bohom, podľa slov ap.: "Uže nisi rab, no syn" /Gal. 4, 7/, synom sa už nepatrí robiť poklony, tak ako otrokom. (pokračovanie v budúcom čísle)

Osemsmerovka

1. Tajina sv. prijímania
2. Predstavená ženského monastiera
3. Chváľme Hospodina
4. Nepokrstený človek
5. Najdôležitejšia bohoslužba
6. Nech sa tak stane /slovenský pravopis/
7. Obraz po grécky
8. Jakubova žena
9. Posol
10. Jeden z hlavných hriechov
11. Zlý duch
12. Ten, ktorý bojuje s Bohom
13. Kto je Boh?
14. Najmladší Christov učeník
15. Boh mu povedal, aby postavil koráb zvaný Archa
16. Jedna zo 4 riek, medzi ktorými sa nachádzal raj
17. Syn Adama a Evy

E	C	H	R	J	Á	N	I	S	L	K
T	U	O	L	O	B	A	I	D	A	
R	Á	C	H	E	L	S	T	A	N	T
R	B	U	A	H	U	J	O	L	E	
S	E	D	N	R	U	K	A	E	C	H
I	L	E	G	L	I	Ž	D	A	U	
R	V	I	I	A	A	S	J	R	M	
G	A	L	E	M	T	S	T	Z	E	
I	A	A	N	E	M	U	G	I	N	
T	L	E	J	N	A	J	A	...	A	

/Ábel, Tigris, Eucharistia, Aliluja. Liturgia, Ikona, Hnev, Diabol, Izrael, Duch, Ján, Noe, Katechumen, Igumena, Anjel, Amen, Ráchel/ K jednotlivým číslam priradte správne odpovede a vyškrtajte ich v osemsmerovke. Riešenie osemsmerovky je zložené z 19 písmen.

Spracovala Katarína Kuzanová

Vážení čitatelia!

Uverejňujeme mená výhercov z minulého čísla: Vieroslava Bilá, Zemplínske Hradište 370, Monika Semancová, ul. Tomášika 12 Michalovce, Kátka Prokopovičová Abranovce 45. Výhercom blahoželáme a posielame vecné ceny.

Ďakujeme Vám, že ste sa zapojili vo väčšom počte do našich súťaží a veríme, že nám zachováte priazeň aj naďalej. Správne odpovede posielajte na adresu redakcie.

BPM na Slovensku sa týmto na Vás obracia s prosbou o poskytnutie finančnej výpomoci pre svoju organizačnú a vydavateľskú činnosť. Príspevky posielajte na našu adresu, alebo na číslo účtu: 288346-579/0900.

Vychádza 1x mesačne; uzávierka do 15. dňa mesiaca, náklad 300 ks, bezplatne. Vydáva: BPM na Slovensku, IČO: 17075947, Pizenská 7, Prešov 080 01, s požehnaním vladkyu Nikolaja, arcibiskupa prešovského a Slovenska; pre vnútorné potreby Cirkvi. Edičná rada: redaktor Bohumil Vopršálek, Grafika Michal Džugan. Rediguje Prof. ThDr. Š. Pružinský, CSc.